

**ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ
ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**

***ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
2021-2024***

Περιεχόμενα

ΜΕΡΟΣ Α΄ - ΤΟ ΤΜΗΜΑ	3
1. Αποστολή - Βασικοί Στόχοι - Εργαστήρια.....	3
2. Σημαντικά ορόσημα της Λειτουργίας του Τμήματος	5
3. Προπτυχιακές Σπουδές.....	6
i. Ομάδα Μαθημάτων Οικονομίας και Διοίκησης.....	7
ii. Ομάδα Μαθημάτων Περιβαλλοντικής Διαχείρισης και Πολιτι- σμικής Ανάπτυξης	7
iii. Ομάδα Μαθημάτων Αγωγής και Εκπαίδευσης	8
3. Μεταπτυχιακές Σπουδές	11
i. Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών «Βιώσιμη Ανάπτυξη»	11
ii. Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών «Εκπαίδευση και Πολιτι- σμός».....	11
iii. Διακρατικό Διδρυματικό και Διατμηματικό Πρόγραμμα Μετα- πτυχιακών Σπουδών (Δ.Δ.Δ. Π.Μ.Σ.) «Ανάπτυξη Αειφόρου Του- ρισμού: Πολιτισμική Κληρονομιά, Περιβάλλον, Κοινωνία – Development of Sustainable Tourism: Cultural Heritage, Environment, Society»	12
4. Ερευνητική Δραστηριότητα Τμήματος	14
5. Επαγγελματικές Διέξοδοι των Πτυχιούχων του Τμήματος.....	16
ΜΕΡΟΣ Β΄ - ΣΧΕΔΙΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2021-2024	18
I. Ακαδημαϊκή Ανάπτυξη του Τμήματος βάσει Διεθνών Προτύπων Τμήματος & Διασφάλιση της Ποιότητας των Σπουδών του.	18
II. Ενίσχυση της Ερευνητικής Δραστηριότητας του Τμήματος.....	21
III. Ενίσχυση της Εξωστρέφειας του Τμήματος	22
IV. Ενίσχυση των αρχών της Βιωσιμότητας στο Τμήμα.....	23
V. Υλικοτεχνικές Υποδομές	24
Ανάλυση SWOT Τμήματος	24
Γενικά Συμπεράσματα - Επίλογος	28

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΤΟ ΤΜΗΜΑ

1. Αποστολή - Βασικοί Στόχοι – Εργαστήρια

Το Τμήμα Οικονομίας & Βιώσιμης Ανάπτυξης [πρώην Οικιακής Οικονομίας & Οικολογίας – ΦΕΚ μετονομασίας 5313/3-12-2020] λειτουργεί από το 1993 και αποτελεί το ένα από τα δύο Τμήματα της «Σχολής Περιβάλλοντος, Γεωγραφίας και Εφαρμοσμένων Οικονομικών» του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου. Σε αυτό υπηρετούν δεκαεπτά (17) μέλη Δ.Ε.Π. και στη Γραμματεία του προσφέρουν διοικητικό έργο τέσσερα (4) άτομα. Στο Τμήμα ανήκουν τέσσερα (4) Ε.Δι.Π. και τέσσερα (4) Ε.Τ.Ε.Π., αλλά μόνο το ένα (1) μέλος Ε.Τ.Ε.Π. απασχολείται σε αυτό, ενώ τα υπόλοιπα προσφέρουν διοικητικό έργο στο Πανεπιστήμιο.

Αποστολή του Τμήματος, σύμφωνα με το Προεδρικό Διάταγμα ίδρυσής του, είναι: «η κατάρτιση στελεχών Οικιακής Οικονομίας ώστε να ανταποκρίνονται στις σύγχρονες απαιτήσεις της εκπαίδευσης, καθώς και στις απαιτήσεις της οργάνωσης και διοίκησης της οικογένειας» (άρθρα 2 και 3, ΠΔ 206, ΦΕΚ 97/12-6-1992). Με βάση την αποστολή του, οι βασικοί στόχοι του Τμήματος διαμορφώνονται ως εξής:

- i. Η προώθηση της επιστημονικής γνώσης και της έρευνας σε αντικείμενα που αφορούν στην οικιακή οικονομία, την οργάνωση και λειτουργία της οικογένειας, καθώς και τη διαχείριση του φυσικού και πολιτισμικού περιβάλλοντος.
- ii. Η εκπαίδευση των φοιτητών σε τομείς του συνόλου της οικονομικής δραστηριότητας ώστε να μπορούν να αξιοποιούν τους κοινωνικούς, φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους συμβάλλοντας στην οικονομική ανάπτυξη με γνώμονα την ποιότητα ζωής. Η έννοια του όρου ποιότητα ζωής άπτεται όλου του φάσματος των συνθηκών της ζωής και των δραστηριοτήτων των μελών μιας οικογένειας (εισόδημα, οικονομική διαχείριση, καταναλωτική συμπεριφορά, επαγγελματική δραστηριότητα, κατοικία, διατροφή, περιβάλλον, διαπροσωπικές και κοινωνικές σχέσεις), καθώς και των αλληλεπιδράσεών τους, οι οποίες συντελούν στη διασφάλιση της σωματικής και της ψυχικής υγείας τους.
- iii. Η παροχή ψυχοπαιδαγωγικής εκπαίδευσης για την απόκτηση διδακτικής και παιδαγωγικής επάρκειας, η οποία θα καταστήσει τους αποφοίτους του Τμήματος ικανούς να αναλάβουν τη διδασκαλία, σε δημόσια ή ιδιωτικά σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, μαθημάτων σχετικών με τα γνωστικά αντικείμενα του Τμήματος.

Στο Τμήμα, μετά από κατάργηση των προηγούμενων, έχουν ιδρυθεί και λειτουργούν τα ακόλουθα τέσσερα (4) Εργαστήρια» (ΦΕΚ 2927/ 05.07.2021, τ.Β'):

1. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΘΡΩΠΟΟΙΚΟΛΟΓΙΑΣ (LABORATORY OF HUMAN ECOLOGY) - Ακρώνυμο: ΕΡ.ΑΝΘΡ.ΟΙΚ./Η.ΕC.LAB -, το οποίο εξυπηρετεί τις εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες στα γνωστικά αντικείμενα που αφορούν στην Οικιακή Οικονομία, τη βιωσιμότητα και ποιότητα ζωής της οικογένειας, το φυσικό περιβάλλον και την Οικολογία, το ανθρωπογενές και δομημένο περιβάλλον, τη βιώσιμη διατροφή του ανθρώπου, την επισιτιστική ασφάλεια και σπατάλη τροφίμων, τον κύκλο ζωής και αξίας των προϊόντων., την κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία, τη συμμετοχική ανάπτυξη και την οικιακή τεχνολογία.

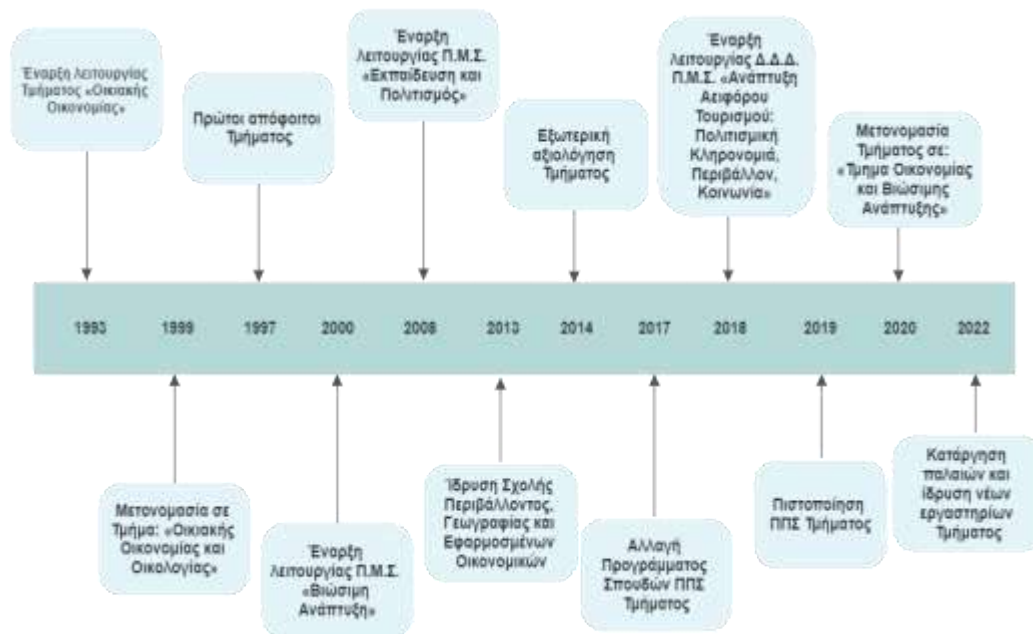
2. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (LABORATORY OF APPLIED ECONOMICS AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT) - Ακρώνυμο: Ε.ΕΦ.Ο.Β.Α./L.AP.E.S.D. -, το οποίο εξυπηρετεί τις εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες στα γνωστικά αντικείμενα των εφαρμοσμένων οικονομικών και της βιώσιμης ανάπτυξης, με έμφαση στην ορθολογική διαχείριση των οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών πόρων, τη μελέτη των βασικών συντελεστών που καθορίζουν την τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη, την ανάλυση του πρωτογενούς, δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα παραγωγής, τη μελέτη διερεύνησης των αναγκών και της συμπεριφοράς του καταναλωτή καθώς και την ανάλυση της επιχειρηματικότητας, μάρκετινγκ, εφοδιαστικής αλυσίδας και διοίκησης.

3. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΒΙΩΣΙΜΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ (LABORATORY OF SUSTAINABLE TOURISM AND CULTURE - Ακρώνυμο : Ε.ΒΙ.ΤΟ.Π./L.S.T.C. -, το οποίο εξυπηρετεί τις εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες στα γνωστικά αντικείμενα που αφορούν στη βιώσιμη ανάπτυξη και διαχείριση τουρισμού, την τέχνη, τον πολιτισμό και την πολιτιστική κληρονομιά, την ολοκληρωμένη διαχείριση (μάνατζμεντ) και μάρκετινγκ της πολιτιστικής κληρονομιάς, την πολιτιστική και δημιουργική βιομηχανία, τις εναλλακτικές μορφές τουρισμού, τις πολιτιστικές διαδρομές, τη διοίκηση ολικής ποιότητας, τις νεοφυείς επιχειρήσεις (start up) στον τουρισμό, τον πολιτισμό και τον ελεύθερο χρόνο, την καινοτομία στις τουριστικές υπηρεσίες και τις εναλλακτικές μορφές τουρισμού.

4. «ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΨΥΧΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ (LABORATORY OF PSYCHOEDUCATION) - Ακρώνυμο: Ε.ΨΥ.ΠΑΙ./EDU.PSY.LAB. -, το οποίο εξυπηρετεί τις εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες του Τμήματος στα γνωστικά αντικείμενα της αγωγής και της ψυ-

χολογίας της εκπαίδευσης με έμφαση στην ανάπτυξη του εκπαιδευτικού και την αποτελεσματική διδασκαλία, τη διδακτική μεθοδολογία, την εκπαιδευτική αξιολόγηση, τις δυσκολίες μάθησης, προσαρμογής και επικοινωνίας στο σχολείο και την οικογένεια, τη σχολική συμβουλευτική, την καινοτομία και δημιουργικότητα στην εκπαίδευση, τον ρόλο της οικογένειας και του σχολείου στην ανάπτυξη του παιδιού, τη διαχείριση της επικοινωνίας στο σχολικό περιβάλλον, την ψυχολογία και την εκπαίδευση για τη βιώσιμη ανάπτυξη. Το Ε.ΨΥ.ΠΑΙ. στοχεύει στην προαγωγή της επιστήμης μέσω (α) της υλοποίησης ερευνητικών προγραμμάτων σε συνεργασία με εθνικούς και διεθνείς φορείς, (β) της ευαισθητοποίησης της ακαδημαϊκής κοινότητας και της τοπικής κοινωνίας σε θέματα αγωγής, παιδαγωγικής ψυχολογίας και συμβουλευτικής και (γ) της επιμόρφωσης επαγγελματικών ομάδων.

2. ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΟΡΟΣΗΜΑ ΤΗΣ 5ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Εικόνα 1: Σημαντικά ορόσημα στην ιστορία της λειτουργίας του Τμήματος Οικονομίας και Βιώσιμης Ανάπτυξης από το 1993 κ.ε.

Στην *Εικόνα 1* αποτυπώνονται διαχρονικά τα βασικά ορόσημα της λειτουργίας του Τμήματος από την έναρξη της λειτουργίας του. Σημειώνεται ότι από το 2017 εφαρμόζεται στο Τμήμα το νέο πρόγραμμα προπτυχιακών Σπουδών, το οποίο πιστοποιή-

Θηκε από την Αρχή Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση- ΑΔΙΠ (Απόφαση Πιστοποίησης Τμήματος), σύμφωνα με την οποία το Τμήμα Οικιακής Οικονομίας & Οικολογίας (νυν Οικονομίας & Βιώσιμης Ανάπτυξης) «συμμορφώνεται πλήρως με τις με τις αρχές του προτύπου ποιότητας Π.Π.Σ. της ΑΔΙΠ και τις Αρχές Διασφάλισης Ποιότητας του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης (ESG 2015)». Επίσης, θα πρέπει να σημειωθεί ως ιστορικό ορόσημο στη λειτουργία του Τμήματος η μετονομασία του από Τμήμα Οικιακής Οικονομίας και Οικολογίας σε Τμήμα Οικονομίας και Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΦΕΚ μετονομασίας 5313/3-12-2020, τ. Β΄). Σε συνέχεια της μετονομασίας του Τμήματος ακολούθησε το 2022 η κατάργηση των παλαιών και η ίδρυση των νέων εργαστηρίων του Τμήματος με καθορισμό του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας τους (ΦΕΚ 2927/5-7-2021, τ. Β΄). Στις εικόνες 2 και 3 αποτυπώνεται σχεδιαγραμματικά η δομή του ισχύοντος προπτυχιακού προγράμματος Σπουδών του Τμήματος.

Εικόνα 2: Δομή ισχύοντος προπτυχιακού προγράμματος Σπουδών του Τμήματος

3. Προπτυχιακές Σπουδές

Το Πρόγραμμα προπτυχιακών σπουδών, το οποίο αναμορφώθηκε με βάση την 71/25.7.2017 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος, απαρτίζεται από μαθήματα, τα οποία εντάσσονται σε τρεις ομάδες μαθημάτων, με βάση τη συνάφειά τους με αντίστοιχους γνωστικούς τομείς. Η οργάνωση των μαθημάτων σε ομάδες μαθημάτων γνωστικής συνάφειας προκύπτει για την καλύτερη παρακολούθηση της ανάπτυξης του Τμήματος και την πληρέστερη αξιολόγηση του βαθμού επίτευξης των

στόχων του (Εικόνα3).

Εικόνα 3: Κατηγορίες μαθημάτων γνωστικής συνάφειας του προπτυχιακού προγράμματος Σπουδών του Τμήματος.

Αναλυτικά, οι ομάδες μαθημάτων γνωστικής συνάφειας αποτυπώνονται ως εξής:

i. Ομάδα Μαθημάτων Οικονομίας και Διοίκησης

Στόχος των μαθημάτων που εντάσσονται της συγκεκριμένης ομάδας είναι η μελέτη του συνόλου των παραμέτρων που διαμορφώνουν τις αποφάσεις του καταναλωτή και εξασφαλίζουν την ποιότητα της ζωής του. Η κατάρτιση που αποκτούν οι φοιτητές του Τμήματος σε θέματα που αφορούν στο σύνολο της οικονομικής δραστηριότητας των καταναλωτών, αλλά και της οικονομίας γενικότερα, τους καθιστά ικανούς να κατανοούν πλήρως τις ανάγκες των νοικοκυριών, τις ανάγκες των καταναλωτών, καθώς και να αξιοποιούν τους κοινωνικούς, φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους με τέτοιο τρόπο, ώστε να συμβάλλουν στην οικονομική ανάπτυξη.

ii. Ομάδα Μαθημάτων Περιβαλλοντικής Διαχείρισης και Πολιτισμικής Ανάπτυξης

Τα μαθήματα που εντάσσονται στη συγκεκριμένη ομάδα αναφέρονται σε θέματα που σχετίζονται με το φυσικό, ανθρωπογενές και το πολιτισμικό περιβάλλον. Η κατάρτιση που αποκτούν οι φοιτητές του Τμήματος στα παραπάνω θέματα τους καθιστά ικανούς να κατανοούν και να αναλύουν ζητήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης

και βιωσιμότητας, να περιγράφουν θέματα εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, να επεξεργάζονται δεδομένα περιβαλλοντικής φύσεως, να αναπτύσσουν περιβαλλοντικές δράσεις, καθώς και να διαχειρίζονται τόσο το φυσικό περιβάλλον όσο και τα διάφορα πολιτισμικά αγαθά στο σύνολό τους, με στόχο την αειφόρο ανάπτυξη και την ποιότητα ζωής. Τους καθιστά, επίσης, ικανούς να κατανοούν τη σημασία και τις μεθόδους ανάδειξης του πολιτισμού ως ζωτικού παράγοντα ανάπτυξης, τη συνέργεια πολιτισμού - τουρισμού και την αξιοποίηση του πολιτισμικού αποθέματος.

iii. Ομάδα Μαθημάτων Αγωγής και Εκπαίδευσης

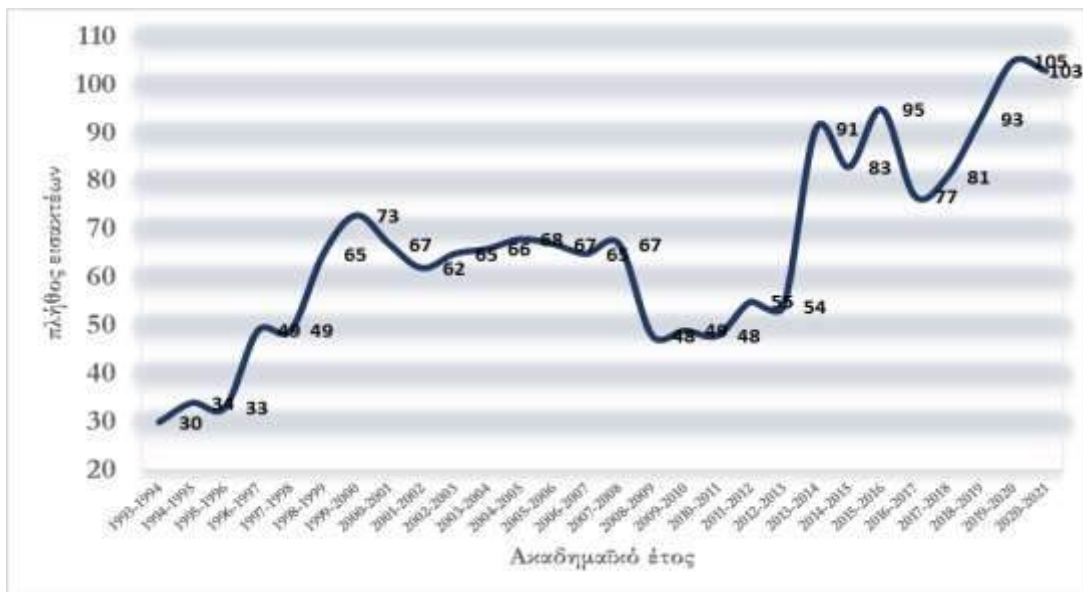
Τα μαθήματα τα οποία εντάσσονται στη συγκριμένη ομάδα αναφέρονται σε θέματα που σχετίζονται με τη διαμόρφωση του κλίματος της σχολικής τάξης, το οποίο είναι αναγκαίο για να λάβει χώρα, με αποτελεσματικό τρόπο, η μάθηση. Τα εν λόγω θέματα αφορούν στην οργάνωση της διδακτικής πράξης, τις σύγχρονες μεθόδους διδασκαλίας, τα αναλυτικά προγράμματα, την εκπαιδευτική αξιολόγηση, τις διαδικασίες σύμφωνα με τις οποίες λαμβάνει χώρα η μάθηση, την αντιμετώπιση των μαθησιακών δυσκολιών, τη διαχείριση των διανθρώπινων σχέσεων που αναπτύσσονται στο σχολικό και το οικογενειακό περιβάλλον, τη δημιουργία κινήτρων στους μαθητές, την ανάπτυξη της χαρισματικότητας και της δημιουργικής σκέψης, την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των εκπαιδευτικών, κ.ά.

Για την απόκτηση του πτυχίου απαιτείται η συγγραφή πτυχιακής εργασίας. Εναλλακτικά, αντί για την εκπόνηση της πτυχιακής εργασίας, οι φοιτητές δύνανται να επιλέξουν δύο (2) μαθήματα επιλογής (Εικόνα 4).

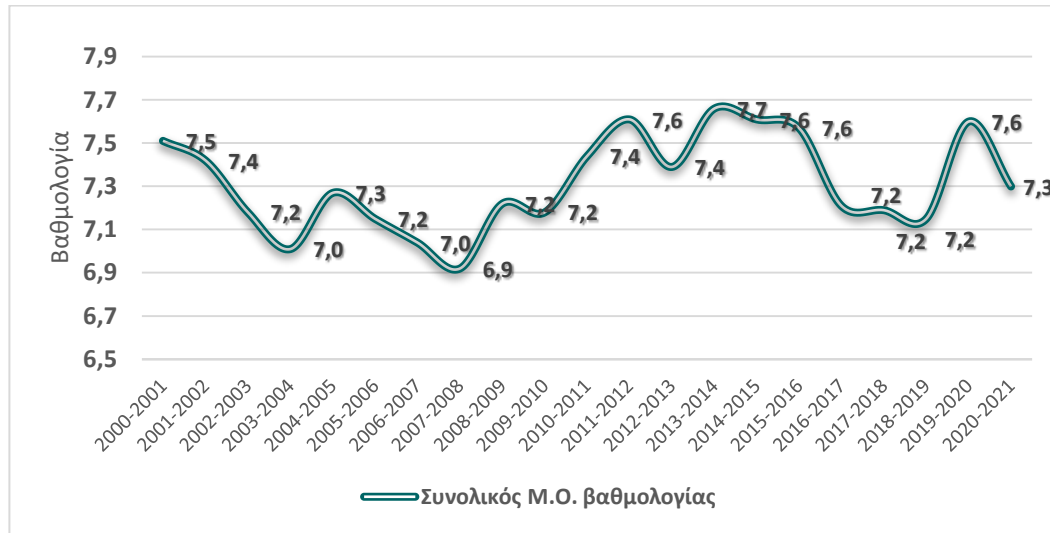

Εικόνα 4: Μαθήματα υποχρεωτικά και επιλογής του προπτυχιακού προγράμματος Σπουδών του Τμήματος.

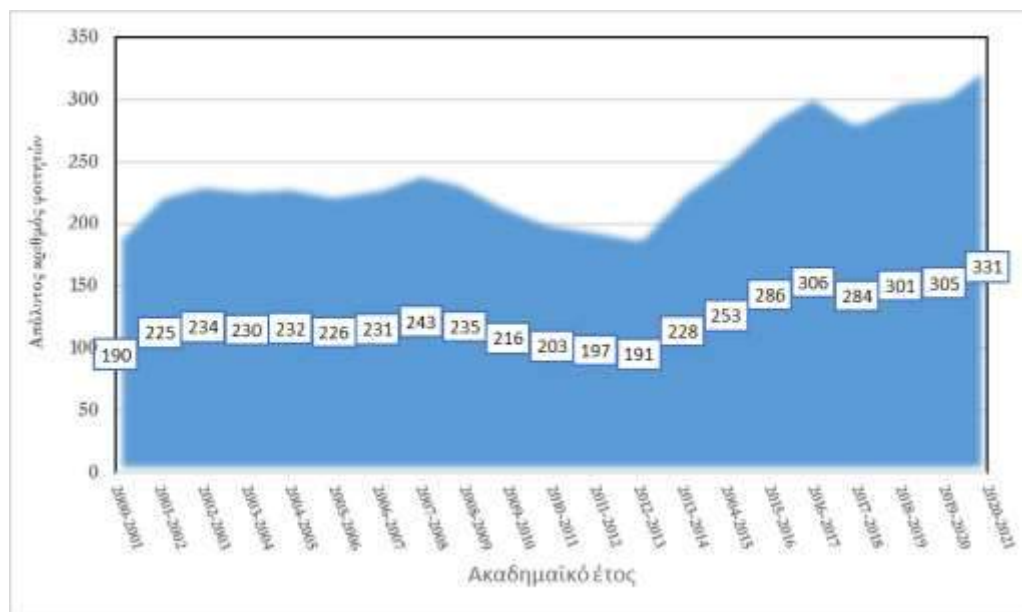
Τα μέλη του Τμήματος συνεχώς μεριμνούν για την συνεχή εξέλιξη των προγραμμάτων σπουδών επιτρέποντας επίσης να ανταπεξέλθει με επιτυχία στην αύξηση του αριθμού των εισακτέων στο προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών (Π.Π.Σ.) όπως αποτυπώνεται στην *Εικόνα 5*. Όπως φαίνεται, η γενική εικόνα παρουσιάζει, αν και με μικρές διακυμάνσεις, μία συνεχή ανοδική πορεία ζήτησης του Τμήματος. Ιδιαίτερα μετά το 2012 υπάρχει σχεδόν διπλασιασμός των εισερχόμενων φοιτητών ενώ τα τελευταία χρόνια ο αριθμός έχει περάσει το φράγμα των 100 εισερχόμενους φοιτητές. Ενδιαφέρον είναι επίσης το γεγονός ότι ο μέσος όρος βαθμολογίας των φοιτητών παραμένει σταθερός (*Εικόνα 6*) ενώ παρατηρείται και μια αυξητική τάση στον αριθμό των φοιτητών που βρίσκονται εντός της κανονικής διάρκειας φοίτησης (*Εικόνα 7*).

Εικόνα 5: Αριθμός εισακτέων φοιτητών στο Τμήμα ανά έτος (1993-2021).

Εικόνα 6: Εξέλιξη του συνολικού μέσου όρου βαθμολογίας των αποφοίτων του Π.Π.Σ. έως το 2020-2021.

Εικόνα 7: Αριθμός φοιτητών στο Τμήμα που βρίσκονται εντός κανονικής διάρκειας (ν=4) έως το 2020-2021.

3. Μεταπτυχιακές Σπουδές

Στο Τμήμα λειτουργούν ήδη δύο Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών και πρόκειται να λειτουργήσει ένα νέο κατά το τρέχον ακαδημαϊκό έτος. Σύντομη αναφορά στα Προγράμματα αυτά γίνεται παρακάτω.

i. Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών «**Βιώσιμη Ανάπτυξη**»

Αντικείμενο του συγκεκριμένου Προγράμματος είναι η μελέτη και η εφαρμογή μεθόδων στη Βιώσιμη Ανάπτυξη που καλύπτουν κατά κύριο λόγο τους τομείς: Τοπική Ανάπτυξη, Διαχείριση Περιβάλλοντος και Αγωγή Καταναλωτή.

Το Πρόγραμμα, το οποίο λειτουργεί από το 2000 μέχρι σήμερα, αποσκοπεί στη δημιουργία επιστημονικών στελεχών ικανών να συμμετέχουν στην εκπόνηση προγραμμάτων τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης, μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων και προγραμμάτων προστασίας του καταναλωτή, στην κατάρτιση εξειδικευμένων επιστημόνων, οι οποίοι θα καλύπτουν ανάγκες σε στελεχιακό δυναμικό δημόσιων και ιδιωτικών φορέων στους τομείς της Τοπικής Ανάπτυξης, της Διαχείρισης Περιβάλλοντος και της Αγωγής Καταναλωτή, καθώς και στην ανάπτυξη της έρευνας και την προαγωγή της γνώσης σε τομείς της Βιώσιμης Ανάπτυξης. Απονέμει Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) με τίτλο «Βιώσιμη Ανάπτυξη» στις εξής Ειδικεύσεις:

- Τοπική Ανάπτυξη.
- Διαχείριση Περιβάλλοντος.
- Αγωγή Καταναλωτή.

Ο αριθμός των αποφοίτων του Προγράμματος, μέχρι σήμερα, ανέρχεται σε ±580 άτομα (έως τον Ιανουάριο 2023).

ii. Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών «**Εκπαίδευση και Πολιτισμός**»

Αντικείμενο του Προγράμματος αυτού, το οποίο λειτουργεί από το 2008 μέχρι σήμερα, είναι η επιστημονική εξειδίκευση πτυχιούχων Τριτοβάθμιων Ιδρυμάτων σε θέματα εκπαίδευσης και πολιτισμού. Συγκεκριμένα, σκοπός του Προγράμματος είναι η παροχή στους παραπάνω πτυχιούχους εξειδικευμένης ψυχοπαιδαγωγικής γνώσης σε θέματα που αφορούν στη μάθηση, τη διδασκαλία, την οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης και τις διαπροσωπικές σχέσεις στο σχολείο, καθώς και η ευαισθητοποίησή τους σε θέματα τέχνης και πολιτισμού, για να τους βοηθήσει να συμβάλουν στην αναβάθμιση της διδακτικής πράξης και την προαγωγή της έρευνας που σχετίζεται με τα παραπάνω αντικείμενα. Απονέμει Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης

(Μ.Δ.Ε.) στις παρακάτω Ειδικεύσεις:

- Παιδαγωγική Ψυχολογία και Εκπαιδευτική Πράξη.
- Διοίκηση και Διαχείριση Εκπαιδευτικών Μονάδων.
- Αγωγή και Πολιτισμός.

Ο αριθμός των αποφοίτων του Προγράμματος, μέχρι σήμερα, ανέρχεται σε ±650 άτομα (έως τον Ιανουάριο 2023), ενώ ο αριθμός των αιτήσεων που δέχεται το Πρόγραμμα, μετά την οικονομική κρίση, είναι τριπλάσιος ή και τετραπλάσιος του αριθμού των εισακτέων.

Οι διδάσκοντες και στα δύο Προγράμματα είναι μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος καθώς και διακεκριμένοι επιστήμονες και ερευνητές από την Ελλάδα και το εξωτερικό, οι αμοιβές των οποίων καλύπτονται από τα έσοδα των Προγραμμάτων. Τα Προγράμματα καλύπτουν, επίσης, τα έξοδα συμμετοχής των μελών Δ.Ε.Π. σε συνέδρια, και σε αρκετές περιπτώσεις καλύπτουν εξ ολοκλήρου ή μέρος των εξόδων των φοιτητών τους για συμμετοχή τους σε συνέδρια.

iii. Διακρατικό Διδρυματικό και Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Δ.Δ. Π.Μ.Σ.) «Ανάπτυξη Αειφόρου Τουρισμού: Πολιτισμική Κληρονομιά, Περιβάλλον, Κοινωνία – Development of Sustainable Tourism: Cultural Heritage, Environment, Society»

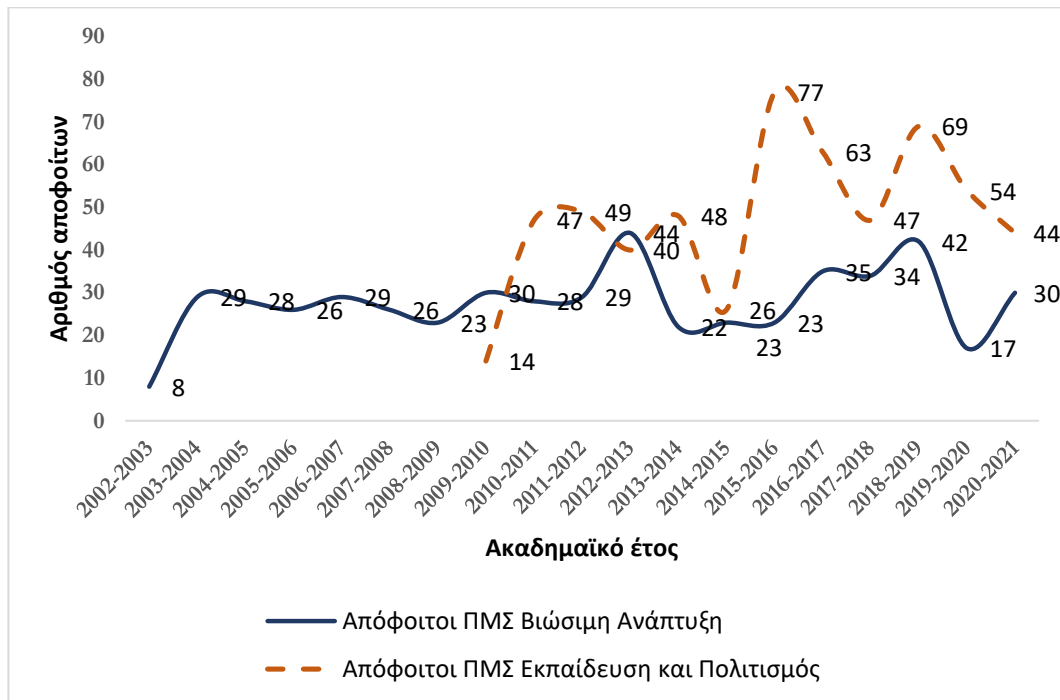
Το συγκεκριμένο Πρόγραμμα, το οποίο λειτουργεί από το 2018 μέχρι και σήμερα, αποτελεί μία πρότυπη συνεργασία τριών κορυφαίων Πανεπιστημίων, του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου, το οποίο συμμετέχει με τα Τμήματα Οικιακής Οικονομίας και Οικολογίας, Γεωγραφίας, Πληροφορικής και Τηλεματικής, του Πανεπιστημίου Αιγαίου, το οποίο συμμετέχει με το Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων, και του Πανεπιστημίου Paris I – Panthéon Sorbonne, το οποίο συμμετέχει με το Institute de Recherche et d' Études Supérieures du Tourisme. Ο αριθμός των αποφοίτων του Προγράμματος, μέχρι σήμερα, ανέρχεται σε 32 άτομα (έως τον Ιανουάριο 2023). Το Πρόγραμμα θέτει στο επίκεντρο την παροχή ειδικευσης υψηλού επιπέδου για επαγγέλματα που σχετίζονται με την Βιώσιμη Τουριστική Ανάπτυξη και την Προβολή και Διαχείριση της Πολιτισμικής Κληρονομιάς. Ειδικότερα, στοχεύει στην εξειδικευμένη κατάρτιση των μεταπτυχιακών φοιτητών σε θέματα που σχετίζονται με:

- τη Βιώσιμη Ανάπτυξη του Τουρισμού,
 - τα Πεδία Σύνδεσης Πολιτισμού και Τουρισμού,
 - τον Πολιτισμικό Τουρισμό,
 - το Μάνατζμεντ και το Μάρκετινγκ της Πολιτισμικής Κληρονομιάς,
-

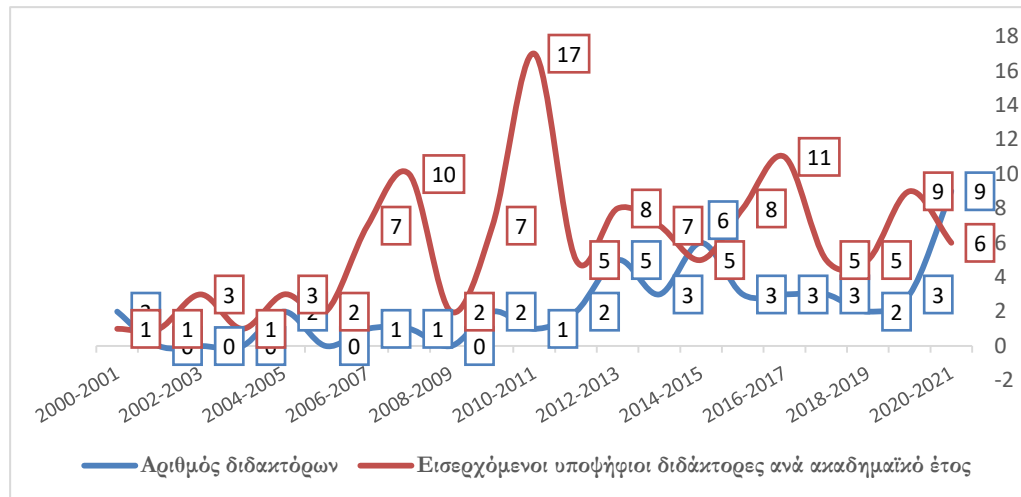
- την Ανάπτυξη και Διαχείριση των Τουριστικών Προορισμών,
- την Οικονομία του Τουρισμού,
- την Προστασία του Περιβάλλοντος σε Τουριστικές Περιοχές.

Η διάρκεια του Προγράμματος είναι 12 μήνες και αποτελείται από μία σειρά θεωρητικών και σεμιναριακών μαθημάτων καθώς και από πρακτική άσκηση (η οποία μπορεί να πραγματοποιηθεί σε οποιαδήποτε χώρα) και ολοκληρώνεται με την εκπόνηση διπλωματικής εργασίας. Οι Καθηγητές του προγράμματος προέρχονται και από τα τρία Πανεπιστήμια. Όλα τα μαθήματα διεξάγονται στα αγγλικά και πραγματοποιούνται στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο.

Παράλληλα, το Τμήμα παρουσιάζει σχετική σταθερότητα στο ρυθμό αποφοίτησης των μεταπτυχιακών του φοιτητών/τριών όσον αφορά στα δύο βασικά Π.Μ.Σ., «Βιώσιμη Ανάπτυξη» και «Εκπαίδευση και Πολιτισμός» (Εικόνα 8). Επίσης, το Τμήμα παρουσιάζει αυξανόμενο αριθμό διδασκόντων του Τμήματος τα τελευταία χρόνια (Εικόνα 9).

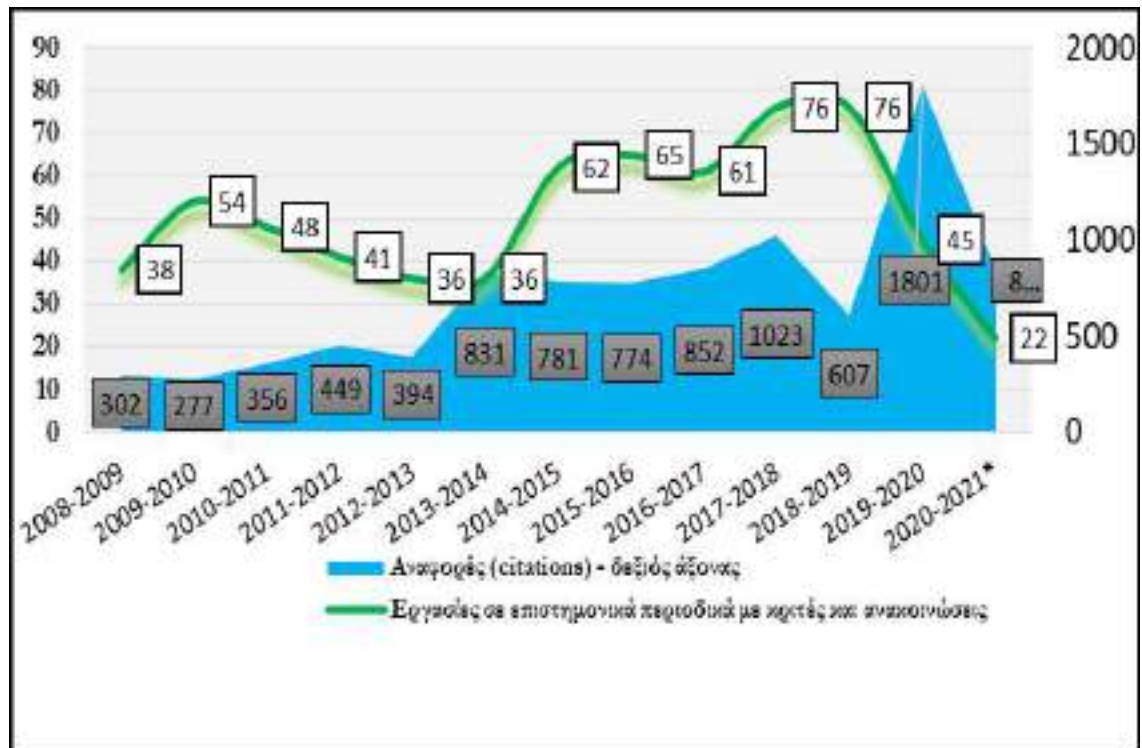
Εικόνα 8: Ρυθμός αποφοίτησης των δύο βασικών Π.Μ.Σ. του Τμήματος (2002-2021).

Εικόνα 9: Αριθμός εισερχομένων υποψήφιων διδασκόντων και αποφοίτων διδασκόντων του Τμήματος ανά ακαδημαϊκό έτος έως το 2020-2021.

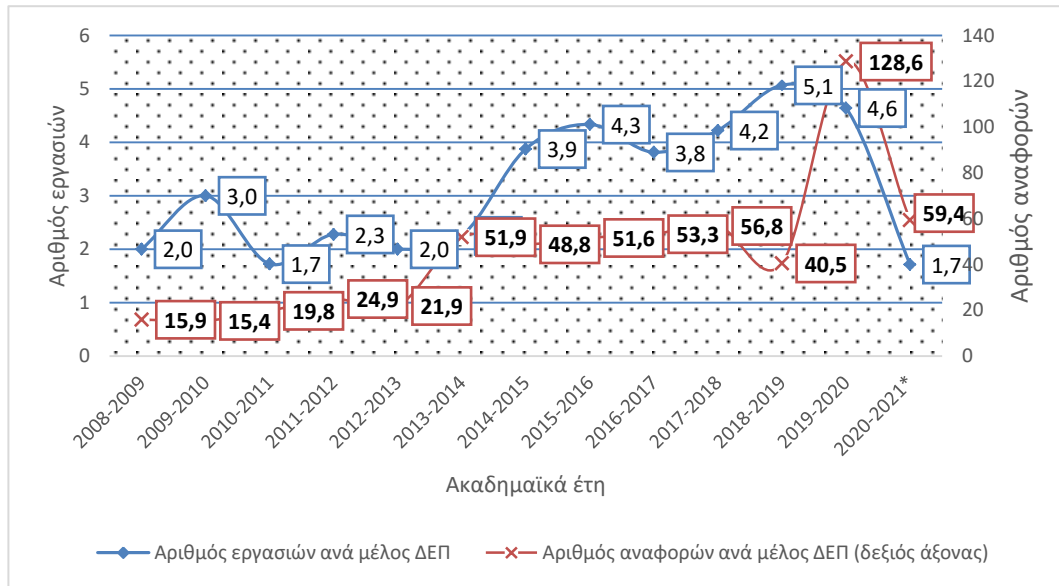
4. Ερευνητική Δραστηριότητα Τμήματος

Στην *Εικόνα 10* αποτυπώνεται διαχρονικά, από 2008-2009 έως το 2020-2021 ο μέσος ετήσιος αριθμός δημοσιεύσεων του συνόλου των μελών ΔΕΠ του Τμήματος σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές και σε επιστημονικά συνέδρια με κριτές και με πλήρη πρακτικά. Επίσης, στην ίδια εικόνα αποτυπώνεται και ο αριθμός ετεροαναφορών των μελών ΔΕΠ που επιβεβαιώνει τον σταθερό ρυθμό ερευνητικής ανάπτυξης του Τμήματος. Σημειώνεται ότι για το ακαδημαϊκό έτος 2020-21 υπολογίστηκαν μόνο οι δημοσιευμένες επιστημονικές εργασίες αλλά και οι αναφορές που βρίσκονται στην επιστημονική βάση δεδομένων Scopus.

Εικόνα 10: Παραγωγή και αναγνώριση δημοσιευμένου έργου επί του συνόλου των μελών ΔΕΠ του Τμήματος.

Επίσης, στην *Εικόνα 11* φαίνεται ο ρυθμός των δημοσιεύσεων του Τμήματος σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές και σε επιστημονικά συνέδρια με κριτές και με πλήρη πρακτικά, καθώς και ο αριθμός ετεροαναφορών ανά μέλος ΔΕΠ του Τμήματος όσον αφορά στα ακαδημαϊκά έτη 2008-2009 έως 2020-2021. Σημειώνεται ότι για το ακαδημαϊκό έτος 2020-21 υπολογίστηκαν μόνο οι δημοσιευμένες επιστημονικές εργασίες αλλά και οι αναφορές ανά μέλος ΔΕΠ, όπως αυτές αποτυπώνονται που βρίσκονται στην επιστημονική βάση δεδομένων Scopus.

Εικόνα 11: Παραγωγή και αναγνώριση δημοσιευμένου έργου ανά μέλος ΔΕΠ του Τμήματος

5. Επαγγελματικές Διέξοδοι των Πτυχιούχων του Τμήματος

Το αναμορφωμένο Πρόγραμμα Σπουδών, το οποίο εφαρμόζεται, επιτρέπει τη διεύρυνση των επαγγελματικών οριζόντων των αποφοίτων του Τμήματος, οι οποίοι δεν περιορίζονται, όπως στο παρελθόν, στη διδασκαλία του μαθήματος της Οικιακής Οικονομίας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση μόνο, η οποία παραμένει κύρια αρμοδιότητα όλων των κατόχων πτυχίου του Τμήματος. Με βάση το ισχύον Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος, το οποίο παραμένει ως μοναδικό Τμήμα στην Ελλάδα, δίνει στους αποφοίτους του τη δυνατότητα άσκησης του οικονομικού επαγγέλματος, προσφέροντας τους κατάρτιση υψηλού επιπέδου σε θέματα βιώσιμης ανάπτυξης, ενώ ταυτόχρονα τους πιστοποιεί με παιδαγωγική και διδακτική επάρκεια (ΠΕ 80). Ειδικότερα, διασφαλίζει συγκεκριμένα επαγγελματικά δικαιώματα των αποφοίτων τα οποία αφορούν στην εγγραφή τους στο Οικονομικό Επιμελητήριο (Απόφαση Συνεδρίασης του Οικονομικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, Αρ. Πρωτ. [Φ/1/854/5-2-2021](#)) και στην πιστοποίηση της Παιδαγωγικής και Διδακτικής τους Επάρκειας (απόδοση Π.Π.Δ.Ε.).

Ειδικότερα, οι απόφοιτοι του Τμήματος Οικονομίας και Βιώσιμης Ανάπτυξης, με βάση τις αποκτηθείσες κατά τη διάρκεια των σπουδών τους γνώσεις και δεξιότητες έ-

χουν τη δυνατότητα πολυδιάστατης επαγγελματικής αποκατάστασης ως:

- Οικονομολόγοι (λογιστές, φοροτέχνες, σύμβουλοι οικονομικών μονάδων).
- Καθηγητές του κλάδου ΠΕ80 σε σχολεία της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.
- Στελέχη Τμημάτων Ιδιωτικών Επιχειρήσεων (Λογιστήρια, Τμήματα Προμηθειών, Εξυπηρέτησης Πελατών , Logistics κ.ά.).
- Στελέχη με αντικείμενο τη Διαχείριση Περιβάλλοντος και τη Βιωσιμότητα σε ευρύ φάσμα εργασιακών φορέων (τεχνικά γραφεία, επιχειρήσεις, ευρύτερος δημόσιος τομέας, Μ.Κ.Ο.).
- Επίσης, μπορούν να εργαστούν σε Εμπορικές επιχειρήσεις, Πολιτιστικούς φορείς, Τουριστικές επιχειρήσεις, Γραφεία περιβαλλοντικών μελετών, Επιχειρήσεις και οργανισμούς παροχής υπηρεσιών, Γραφεία συμβούλων, Τράπεζες, Συνεταιριστικές επιχειρήσεις, Ενώσεις και επιμελητήρια, Μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς και στην Τοπική αυτοδιοίκηση.
- Τέλος, οι απόφοιτοι του Τμήματος μπορούν να διεκδικήσουν θέση εργασίας, μέσω του ΑΣΕΠ, σε δημόσια υπηρεσία (Κλάδων ΠΕ Διοικητικού και Κλάδων ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού), σύμφωνα με το υπ' αριθμ. [7896/2019//1/2019-09/05/2019](#) απαντητικό έγγραφο του ΑΣΕΠ περί ένταξης του πτυχίου του Τμήματος σε θέσεις του κλάδου ΠΕ Διοικητικού ή ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού, καθώς, βάσει του Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος, καλύπτεται με πλήρη επάρκεια το γνωστικό αντικείμενο του πτυχίου των Οικονομικών Επιστημών.

Γίνεται επίσης διαρκής προσπάθεια διεύρυνσης των επαγγελματικών δικαιωμάτων των φοιτητών και σε άλλους επαγγελματικούς τομείς, όπως είναι ο Τουρισμός, και η Κοινωνική Επιχειρηματικότητα και ο Πολιτισμός, μέσα από τη σύναψη συμφώνων συνεργασίας με αντίστοιχους Επαγγελματικούς, Αναπτυξιακούς και Θεσμικούς Φορείς.

Τέλος, το Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών προετοιμάζει επίσης τους φοιτητές του Τμήματος για να συνεχίσουν τις σπουδές τους, σε επίπεδο μεταπτυχιακών σπουδών στον χώρο των Οικονομικών, της Εκπαίδευσης και του Πολιτισμού, της Βιώσιμης Ανάπτυξης, της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, της Δημόσιας Υγείας και Διατροφής, της Δημιουργικότητας και της Καινοτομίας, της Ειδικής Αγωγής, κ.ά.

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΣΧΕΔΙΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2021-2024

Το Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος πιστοποιήθηκε από το Συμβούλιο της Αρχής Διασφάλισης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (ΑΔΙΠ), στις 16.05.2019, καθώς, όπως κρίθηκε από τους εξωτερικούς αξιολογητές παρουσίαζε πλήρη συμμόρφωση με τις αρχές του προτύπου Π.Π.Σ. της ΑΔΙΠ και τις αρχές Διασφάλισης Ποιότητας του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης (ESG 2015). Για την περαιτέρω ανάπτυξη του Τμήματος και ενίσχυσης των δεικτών ποιότητας της λειτουργίας του και του ακαδημαϊκού του προφίλ και προκειμένου να αμβλύνει τις όποιες αδυναμίες επισημάνθηκαν από τους εξωτερικούς αξιολογητές κατά την πιστοποίησή του καθώς και την καλύτερη ανταπόκρισή του στις σύγχρονες επιστημονικές, κοινωνικές, οικονομικές και πολιτισμικές εξελίξεις, η Συνέλευσή του στην ?/?-?-2023 Συνεδρίασή της αποφάσισε, ακολουθώντας την φιλοσοφία του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης του Ιδρύματος για το διάστημα 2021-2024, να δοθεί έμφαση στην ανάπτυξη των παρακάτω τομέων:

- I. Ακαδημαϊκή Ανάπτυξη του Τμήματος βάσει Διεθνών Προτύπων & Διασφάλιση της Ποιότητας των Σπουδών του.
- II. Ενίσχυση της Ερευνητικής Δραστηριότητας του Τμήματος.
- III. Ενίσχυση της Εξωστρέφειας του Τμήματος.
- IV. Ενίσχυση των αρχών της Βιωσιμότητας στο Τμήμα.
- V. Υλικοτεχνικές Υποδομές.

Πιο αναλυτικά:

I. Ακαδημαϊκή Ανάπτυξη του Τμήματος βάσει Διεθνών Προτύπων Τμήματος & Διασφάλιση της Ποιότητας των Σπουδών του.

Με στόχο την περαιτέρω ακαδημαϊκή ανάπτυξη του Τμήματος βάσει των διεθνών προτύπων και κατ' επέκταση την διασφάλιση της ποιότητας σπουδών που πραγματοποιούνται σε αυτό επιδιώκονται τα ακόλουθα:

- Επικαιροποίηση του ήδη πιστοποιημένου Προγράμματος Σπουδών: Το ισχύον Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών, το οποίο πιστοποιήθηκε με πλήρη συμμόρφωση (Α) σύμφωνα με την από 10074/16-05-2019 απόφαση του Συμβουλίου της Αρχής Διασφάλισης Ποιότητας και Πιστοποίησης στην Ανώτατη Εκπαίδευση

(ΑΔΙΠ). Στόχο αποτελεί η ενίσχυση της εστίασης του ακαδημαϊκού του προφίλ στις αρχές της Βιώσιμης Ανάπτυξης. Ειδικότερα, μέσω της εφαρμογής και επικαιροποίησης του ισχύοντος Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών επιδιώκεται η διασφάλιση της άρτιας εκπαίδευσης των φοιτητών του Τμήματος σε τρεις άξονες: α) τα εφαρμοσμένα οικονομικά, απαραίτητα για τη διαχείριση του οίκου και των οικογενειακών επιχειρήσεων, β) τη διαχείριση του περιβάλλοντος ώστε να περιορίζεται η δυσμενής επίδραση της ανθρώπινης δραστηριότητας και να προάγεται η Βιώσιμη Ανάπτυξη και γ) η εκπαίδευση των νέων αλλά και των καταναλωτών ώστε να διασφαλίζεται η Βιώσιμη Ανάπτυξη. Η οργάνωση των μαθημάτων σε ομάδες μαθημάτων γνωστικής συνάφειας συντείνει στην καλύτερη παρακολούθηση της ανάπτυξης του Τμήματος και την πληρέστερη αξιολόγηση του βαθμού επίτευξης των ακαδημαϊκών του προσδοκιών του. Σε αυτή την Ειδίκευση προσβλέπει και ο νέος τίτλος του Τμήματος, ο οποίος αποτυπώνει πιστότερα και σαφέστερα το περιεχόμενο του πιστοποιημένου Προγράμματος Σπουδών που εστιάζει στις αρχές της Βιώσιμης Ανάπτυξης, όπως αυτές προάγονται από την επιστήμη της Οικονομίας στον 21ο αιώνα. Η εστίαση του προτεινόμενου τίτλου του Τμήματος στην Οικονομία και τη Βιώσιμη Ανάπτυξη περιγράφει ακριβέστερα το περιεχόμενο της σύγχρονης επιστήμης της Οικιακής Οικονομίας και της Οικολογίας, σύμφωνα με το οποίο η οικονομική διαχείριση του οίκου επηρεάζει και επηρεάζεται από τη διαχείριση του φυσικού, κοινωνικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, κάτι το οποίο υπηρετεί η Βιώσιμη Ανάπτυξη.

- Ενίσχυση της λειτουργίας των νέων εργαστηρίων του Τμήματος μέσω οργανωμένων επιστημονικών δράσεων (π.χ. διεξαγωγή ερευνών, οργάνωση επιστημονικών ημερίδων και συνεδρίων κ.ά.).
- Περαιτέρω ενίσχυση ανθρώπινου δυναμικού μέσω της στελέχωσης του Τμήματος με διδακτικό προσωπικό και μέλη ΔΕΠ και ΕΔΙΠ προκειμένου να πληρωθεί το οργανόγραμμα του Τμήματος (20 μέλη ΔΕΠ) και συνεπώς να καλυφθούν οι συνεχώς αυξανόμενες, λειτουργικές, διδακτικές και ερευνητικές του ανάγκες τόσο σε προπτυχιακό όσο και σε μεταπτυχιακό επίπεδο και συνεπώς να μειωθούν οι ανάγκες του για πρόσληψη έκτακτου διδακτικού προσωπικού. Επίσης, μέσω της ενδυνάμωσης του αριθμού τόσο των διδασκόντων του Τμήματος αναμένεται και η βελτίωση της διδακτικής αποτελεσματικότητας, δεδομένου του διεπιστημονικού χαρακτήρα του Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος και συνεπώς των ποικίλων γνωστικών αντικειμένων τα οποία διδάσκονται, τα τρία προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών τα οποία υποστηρίζονται σε αυτό, αλλά και την αρκετά μεγάλη αύξηση του αριθμού των εισακτέων φοιτητών/τριών σε προπτυχιακό επίπεδο κατά τα τελευταία τρία έτη.

- Εκσυγχρονισμός της εκπαιδευτικής διαδικασίας και ενίσχυση του φοιτητοκεντρικού χαρακτήρα της μάθησης και της διδασκαλίας με χρήση νέων τεχνολογιών και σύγχρονων μεθόδων διδασκαλίας μέσω της συμμετοχής των διδασκόντων/διδασκουσών σε επιμορφωτικούς κύκλους διδακτικής ενδυνάμωσης, στο πλαίσιο της πανεπιστημιακής παιδαγωγικής. Οι παραπάνω επιμορφώσεις πρόκειται να λάβουν χώρα στο πλαίσιο της λειτουργίας του Κέντρου Διδασκαλίας και Μάθησης του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου (ΚΕ.ΔΙ.ΜΑ.), το οποίο έχει στόχο την υποστήριξη του διδακτικού έργου του ακαδημαϊκού προσωπικού του, καθώς επίσης και στην προαγωγή της ποιότητας της συνολικής εκπαιδευτικής εμπειρίας των φοιτητών στοχεύοντας στην αναβάθμιση του διδακτικού έργου που λαμβάνει χώρα στο Πανεπιστήμιο μέσω της ενημέρωσης όλων των ενδιαφερομένων για τις σύγχρονες τάσεις της πανεπιστημιακής παιδαγωγικής και της δια Βίου Μάθησης.
- Ενίσχυση αλλά και της συμμετοχής των φοιτητών/τριών, σε δραστηριότητες βιωματικής μάθησης με στόχο την σύνδεση της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης με τα κοινωνικά πραγματικότητα και την κουλτούρα (π.χ. επισκέψεις σε μουσιακούς χώρους, εκπαιδευτικά προγράμματα, εκπαιδευτικές επισκέψεις και εκδρομές, επισκέψεις σε χώρους εργασίας με στόχο την αυθεντική μάθηση κ.ά.).
- Υποστήριξη ακαδημαϊκή και οικονομική των άριστων φοιτητών/τριών (προπτυχιακών και μεταπτυχιακών) για συμμετοχή, μαζί με τους καθηγητές τους σε διοργάνωση επιστημονικών ημερίδων και συνεδρίων αλλά και σε συμμετοχή τους σε εθνικά και διεθνή επιστημονικά συνέδρια.
- Περαιτέρω βελτίωση των δεικτών ποιότητας της λειτουργίας των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών με στόχο την προσεχή πιστοποίηση τους από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘΑΑΕ).
- Παροχή ακαδημαϊκής υποστήριξης των επί πτυχίω φοιτητών/τριών που καθυστερούν να ολοκληρώσουν τις σπουδές τους μέσω της καθιέρωσης εμβόλιμης εξεταστικής για τα μαθήματα όλων των εξαμήνων (χειμερινού και εαρινού).
- Συστηματικότερη και ουσιαστικότερη εφαρμογή του θεσμού του Συμβούλου Καθηγητή με στόχο την υποστήριξη των προπτυχιακών φοιτητών/τριών του Τμήματος όσον αφορά στην ομαλή ένταξη στον πανεπιστημιακό χώρο αλλά και την απρόσκοπτη συνέχιση και ολοκλήρωση των σπουδών τους.
- Ενδυνάμωση του εθελοντισμού των φοιτητών/τριών του Τμήματος μέσω της συμμετοχής τους σε ομάδες υποστήριξης συμφοιτητών/τριών τους με μαθησιακές δυσκολίες ή και αναπηρία.
- Ενίσχυση της έρευνας όσον αφορά την επαγγελματική εξέλιξη των αποφοίτων Υποστήριξη των αποφοίτων (alumni) τόσο των προπτυχιακών όσο και μεταπτυχιακών

αποφοίτων του Τμήματος.

- Ενίσχυση και διεύρυνση των ψηφιακών υπηρεσιών προς τους/τις φοιτητές/τριες και τα υπόλοιπα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας και ειδικότερα του Τμήματος τόσο σε επίπεδο κάλυψης των ευρύτερων ακαδημαϊκών τους αναγκών (εγγραφές, ενημερώσεις, ανακοινώσεις κ.λπ.) όσο σε επίπεδο διδακτικής υποστήριξης μέσω της ευρείας και συστηματικής αξιοποίησης της σύγχρονης και ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης (e class, ηλεκτρονικό φοιτητολόγιο, συστηματικότερη αξιοποίηση του λογισμικού συστήματος ελέγχου λογοκλοπής, Turnitin κ.ά.).

II. Ενίσχυση της Ερευνητικής Δραστηριότητας του Τμήματος

Για την περαιτέρω ανάπτυξη της έρευνας και των ερευνητικών συνεργασιών προτείνονται τα ακόλουθα:

- Ενίσχυση της εξωστρέφειας του Τμήματος μέσα από συνεργασίες με ομόλογα ιδρύματα και ερευνητικά κέντρα του εσωτερικού και του εξωτερικού καθώς και της συμμετοχής του σε ευρωπαϊκά και άλλα εκπαιδευτικά και ερευνητικά προγράμματα.
- Εύρεση οικονομικών πόρων από εθνικούς και ιδιωτικούς φορείς για υλοποίηση ερευνητικών προγραμμάτων.
- Διοργάνωση Συνεδρίων, Ημερίδων και άλλων εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων.
- Προβολή της έρευνας που παράγεται στο Τμήμα μέσω της διεξαγωγής εθνικών και διεθνών συνεδρίων και της έκδοσης επιστημονικού περιοδικού.
- Ενθάρρυνση και οικονομική ενίσχυση των μελών Δ.Ε.Π. για τη συμμετοχή τους σε εθνικά και διεθνή συνέδρια.
- Κίνητρα ενίσχυσης της ερευνητικής δραστηριότητας των μελών ΔΕΠ και ΕΔΙΠ του Τμήματος.
- Ενθάρρυνση των συνεργασιών μεταξύ των μελών των εργαστηρίων για τη διοργάνωση Συνεδρίων και τη συγγραφή ερευνητικών προτάσεων για χρηματοδότηση.
- Προσέλκυση μεταδιδακτορικών ερευνητών από ερευνητικά Ιδρύματα.
- Καθιέρωση διοικητικής και τεχνικής υποστήριξης των μελών Δ.Ε.Π. για τη συγγραφή ερευνητικών προτάσεων.
- Καθιέρωση υποτροφιών για τη βράβευση των νέων ερευνητών.
- Ενίσχυσης της τάσης δημοσίευσης ερευνητικών μελετών των μελών ΔΕΠ του Τμήματος σε επιστημονικά περιοδικά τα οποία υπάγονται στην επιστημονική βάση δεδομένων SCOPUS.
- Επικαιροποίηση του Κανονισμού Διδακτορικών Σπουδών του Τμήματος με στόχο την υποχρέωση περισσότερων διεθνών δημοσιεύσεων από διδακτορικούς και μεταδιδακτορικούς φοιτητές/τριες σε επιστημονικά περιοδικά τα οποία υπάγονται στην

διεθνή βάση δεδομένων του SCOPUS.

- Ενίσχυση της αξιοποίησης των ερευνητικών πορισμάτων αξιόλογων διπλωματικών εργασιών των Π.Μ.Σ. μέσω δημοσίευσής τους σε έγκριτα διεθνή και εθνικά επιστημονικά περιοδικά αλλά και σε διεθνή και εθνικά πρακτικά επιστημονικών Συνεδρίων.
- Καθιέρωση συστήματος παρακολούθησης των δεικτών απήχησης της ερευνητικής δραστηριότητας των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος μέσω αναζήτησης της επιστημονική βάσης δεδομένων SCOPUS.
- Ανάπτυξη των προγραμμάτων δια-βίου μάθησης και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.
- Ενίσχυση της e-learning διδασκαλίας.

III. Ενίσχυση της Εξωστρέφειας του Τμήματος

Για την ενίσχυση της εξωστρέφειας του Τμήματος επιδιώκονται:

- Η ενθάρρυνση των διδασκόντων και ιδιαίτερα των μελών ΔΕΠ και ΕΔΙΠ του Τμήματος να δημιουργήσουν συνεργασίες με Πανεπιστήμια της χώρας και της αλλοδαπής.
- Η συμμετοχή διδασκόντων και φοιτητών/τριών σε προγράμματα κινητικότητας ERASMUS.
- Η ενίσχυση των διαδικασιών εσωτερικής αξιολόγησης και η αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της για τη βελτίωση του διδακτικού, ερευνητικού και διοικητικού τους έργου.
- Ενίσχυση της κινητικότητας των φοιτητών/τριών όσο και των διδασκόντων του Τμήματος προς το εξωτερικό και το αντίστροφο.
- Προσέλκυση φοιτητών από το εξωτερικό, κυρίως για μεταπτυχιακές σπουδές, συμμετοχή σε θερινό σχολείο, και συγγραφή διδακτορικών διατριβών.
- Προσφορά μαθημάτων στην αγγλική γλώσσα για προσέλκυση φοιτητ(ρι)ών από χώρες του εξωτερικού, π.χ. Βαλκάνια, Ευρώπη κ.ά.
- Διοργάνωση θερινών σχολείων.
- Ενίσχυση της συνεργασίας με το Γραφείο Διασύνδεσης του Πανεπιστημίου με σκοπό την άντληση πληρέστερης πληροφόρησης για την επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων του Τμήματος και τον εντοπισμό των επαγγελματικών τους αναγκών στον χώρο της εργασίας, σε τομείς που σχετίζονται με τα γνωστικά αντικείμενα που το Τμήμα θεραπεύει.
- Διευκόλυνση των αποφοίτων στον χώρο της αγοράς εργασίας μέσω της συμμετοχής τους σε οργανωμένα προγράμματα πρακτικής άσκησης, δεδομένου ότι στο πλαί-

σιο εφαρμογής του προπτυχιακού προγράμματος Σπουδών του Τμήματος υφίσταται θεσμοθετημένη υποχρεωτική πρακτική άσκηση δύο μηνών σε σχολεία αλλά και άλλους δημόσιους και ιδιωτικούς εργασιακούς φορείς (εταιρείες, τράπεζες, λογιστήρια κ.ά.), οι οποίοι σχετίζονται με γνωστικά αντικείμενα που διδάσκονται συστηματικά στο Τμήμα.

- Η υποστήριξη της νεανικής επιχειρηματικότητας σε τομείς της απασχόλησης που είναι σχετικοί με τα αντικείμενα του Τμήματος, η οποία αποτελεί άμεση προτεραιότητα του Τμήματος, επιβάλλει στενή συνεργασία με το Γραφείο Διασύνδεσης ή με άλλη διοικητική μονάδα του Πανεπιστημίου.
- Συστηματική και οργανωμένη ενημέρωση σχολείων, γονέων, φορέων προετοιμασίας μαθητών της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης για τις ακαδημαϊκές και επαγγελματικές προοπτικές των αποφοίτων του Τμήματος.
- Ενθάρρυνση και υποστήριξη των διδασκόντων μελών ΔΕΠ και ΕΔΙΠ του Τμήματος για οργάνωση και υλοποίηση επιμορφωτικών σεμιναρίων επιμόρφωσης ενηλίκων μέσω του Κέντρου Δια Βίου Μάθησης του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου. Στόχος της ενίσχυσης της συγκεκριμένης δράσης είναι η «κοινωνική» εξωστρέφεια του Τμήματος ώστε αυτό μέσω της αξιοποίησης του επιστημονικού και ερευνητικού του προσωπικού να ανταποκρίνεται στις αυξημένες ανάγκες για επιμόρφωση, κατάρτιση και εξειδίκευση τόσο των πτυχιούχων όσο και των αποφοίτων Λυκείου.
- Υπογραφή συμφωνιών συνεργασίας με παραγωγικούς, κρατικούς και πολιτιστικούς φορείς και κοινωφελή ιδρύματα και συνδιοργάνωση εκδηλώσεων ή άλλων ερευνητικών ή και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων.
- Περαιτέρω ενίσχυση της συστηματικής διοργάνωσης και φιλοξενίας εθνικών και διεθνών συνεδρίων, ημερίδων και εκδηλώσεων με μέριμνα των εργαστηρίων του Τμήματος και με την οικονομική υποστήριξη τόσο του τακτικού προϋπολογισμού που αποδίδεται ετησίως στο Τμήμα από το Ίδρυμα όσο και των οικονομικών πόρων των αυτοχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών που υλοποιούνται υπό την αιγίδα του Τμήματος και σταθερά υποστηρίζουν οικονομικά ανταποδοτικές δράσεις εξωστρέφειας, επιστημονικού, ερευνητικού και κοινωνικού χαρακτήρα.

IV. Ενίσχυση των αρχών της Βιωσιμότητας στο Τμήμα

Όσον αφορά στην ενίσχυση των αρχών Βιωσιμότητας, το Τμήμα ακολουθεί και συμμορφώνεται πλήρως με τις αρχές Βιωσιμότητας του Ιδρύματος, δεδομένου ότι όλοι οι χώροι του Πανεπιστημίου και κατά συνέπεια και του Τμήματος χαρακτηρίζονται από ένα εξαιρετικό ακαδημαϊκό περιβάλλον (με την υλική αλλά και την άυλη έννοια)

που προάγει στην πράξη τον σεβασμό προς το χώρο αλλά κυρίως προς όλα τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας, και πρώτιστα προς τους/τις φοιτητές/τριες και ερευνητές/τριες που δραστηριοποιούνται ακαδημαϊκά σε αυτό. Διατηρεί ένα περιβάλλον προαγωγής της διδασκαλίας και της έρευνας αλλά και του ελεύθερου διαλόγου προάγοντας τον αλληλοσεβασμό και την παιδαγωγική αλληλεπίδραση.

V. Υλικοτεχνικές Υποδομές

Για την παροχή διδακτικού έργου υψηλής ποιότητας θεωρείται απαραίτητη η συντήρηση καθώς και η επέκταση όλων των κτηριακών και εργαστηριακών υποδομών που διαθέτει το Τμήμα. Επιτακτική είναι η ανάπτυξη νέου, σύγχρονου, δικτυακού τύπου του Τμήματος (website) με συνεχή ενημέρωση, η διοικητική οργάνωση των εσωτερικών διαδικασιών μέσω μηχανογράφησης καθώς και η ανανέωση του λογισμικού για την αποτελεσματικότερη παροχή των διοικητικών υπηρεσιών.

Ανάλυση SWOT Τμήματος

Συνοψίζοντας τα ανωτέρω βασικά σημεία του Σχεδίου Στρατηγικού Σχεδιασμού Ανάπτυξης του Τμήματος Οικονομίας και Βιώσιμης Ανάπτυξης για τα ακαδημαϊκά έτη 2021 έως και 2024, η ανάλυση εφικτότητας της στρατηγικής του στόχευσης αποτυπώνεται στο παρακάτω σχήμα με αξιοποίηση του εργαλείου SWOT Analysis (Εικόνα 12).

SWOT ANALYSIS ΤΜΗΜΑΤΟΣ	
ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ (STRENGTHS) ¹	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ (WEAKNESSES) ²
<ul style="list-style-type: none">- Εκπαιδευτικοί χώροι/Φυσικό περιβάλλον.- Μοναδικό Τμήμα στην Ελλάδα με τη συγκεκριμένη ονομασία.- Φοιτητοκεντρικότητα/ Μαθησιακή	<ul style="list-style-type: none">- Επιμήκυνση του χρόνου σπουδών των φοιτη(ρι)ών του ΠΠΣ.- Δράσεις εξωστρέφειας με κοινωνικό πρόσημο.- Διεθνοποίηση-Διεθνής προβολή Τμή-

¹ Δυνατά σημεία (Strengths), δηλαδή τα συγκριτικά πλεονεκτήματα του Τμήματος, τα οποία θα πρέπει να αξιοποιηθούν και να καταβληθεί προσπάθεια διατήρησης ή και περαιτέρω ανάπτυξης τους σε βάθος τετραετίας.

² Αδύνατα σημεία (Weaknesses), δηλαδή τα χαρακτηριστικά εκείνα της λειτουργίας του Τμήματος για τα οποία θα πρέπει να ληφθούν μέτρα ενδυνάμωσης ή και βελτίωσής τους σε βάθος τετραετίας.

<p>αλληλεπίδραση φοιτητ(ρι)ών - διδασκόντων σε όλο το φάσμα των σπουδών.</p> <ul style="list-style-type: none">- Μαθησιακή υποστήριξη φοιτητ(ρι)ών με μαθησιακές δυσκολίες και αναπηρίες.- Σταθεροί μέσοι όροι βαθμολογίας αποφοίτησης προπτυχιακών φοιτητ(ρι)ών.- Εκπαιδευτικές δράσεις/εκπαιδευτικές εκδρομές ή και επισκέψεις.- Απόδοση Π.Π.Δ.Ε. σε όλου(ε)ς του/τις αποφοίτους του Π.Π.Σ.- Υποχρεωτική Πρακτική άσκηση στο πλαίσιο του Π.Π.Σ.- Επαγγελματική πιστοποίηση αποφοίτων Τμήματος: (α. Δικαίωμα διορισμού στη Εκπαίδευση ως εκπαιδευτικοί κλάδου ΠΕ80, β. Δικαίωμα εγγραφής στο Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδος, γ. Δικαίωμα αποφοίτων ως υποψήφια για την πλήρωση θέσεων των κλάδων ΠΕ Διοικητικού ή ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού σε διαγωνισμούς ΑΣΕΠ).- Ισχυρή συμμετοχή σε οργάνωση και υλοποίηση επιμορφωτικών σεμιναρίων ενηλίκων στο πλαίσιο λειτουργίας του ΚΕΔΙΒΙΜ Χαροκοπείου.- Ουσιαστική συμβολή μελών ΔΕΠ και ΕΔΙΠ του Τμήματος στην οργάνωση και λειτουργία του Κέντρου Υποστήριξης & Διδασκαλίας (ΚΕΔΙΜΑ) του Ιδρύματος με στόχο την υποστήριξη του διδακτικού έργου του ακαδημαϊκού προσωπικού του, και την προα-	<p>ματος.</p> <ul style="list-style-type: none">- Περιορισμένη συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα.- Μειωμένη συμμετοχή φοιτητ(ρι)ών στη αξιολόγηση της διδακτικής αποτελεσματικότητας.- Μικρής εμβέλειας ερευνητικά πορίσματα σχετικά με την επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων του Τμήματος.- Ενίσχυση της τάσης δημοσίευσης ερευνητικών μελετών των μελών ΔΕΠ του Τμήματος σε επιστημονικά περιοδικά τα οποία υπάγονται στην επιστημονική βάση δεδομένων SCOPUS.- Σχετικά χαμηλή συμμετοχή διδασκόντων και φοιτητ(ρι)ών σε προγράμματα κινητικότητας ERASMUS.- Σχετικά χαμηλός αριθμός διεθνών δημοσιεύσεων των υποψηφίων διδασκόντων και μεταδιδασκόντων φοιτητ(ρι)ών του Τμήματος σε επιστημονικά περιοδικά τα οποία υπάγονται στην διεθνή βάση δεδομένων του SCOPUS.- Έλλειψη επιμορφωτικής υποστήριξης σχετικά με θέματα αξιοποίησης ελεύθερων λογισμικών όσον αφορά στην διδασκαλία και την έρευνα.
--	---

<p>γωγή της ποιότητας της συνολικής εκπαιδευτικής εμπειρίας των φοιτητών.</p> <ul style="list-style-type: none">- Πρωτοβουλία σύστασης και συστηματική υποστήριξη λειτουργίας του θεσμού «Hua 4 You» με στόχο την μαθησιακή υποστήριξη φοιτητ(ρι)ών με μαθησιακές δυσκολίες από τους συμφοιτητές/τριές τους.- Συμμετοχή των φοιτητ(ρι)ών του Τμήματος στο Δίκτυο (Sustainable Development Goals (SDGs) A Hub of the SDG Students Program για την Βιώσιμη Ανάπτυξη με στόχο την διεπιστημονική συνεργασία για εύρεση λύσεων και τρόπων επίτευξης των 17 Στόχων της Βιώσιμης Ανάπτυξης.- Μέλος τους International Federation of Home Economics (IFHE).	
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ (OPPORTUNITIES)³	ΑΠΕΙΛΕΣ (THREATS)⁴
<ul style="list-style-type: none">- Επέκταση όλων των κτηριακών και εργαστηριακών υποδομών που διαθέτει το Τμήμα.- Ανταποδοτικές δράσεις εξωστρέφειας, επιστημονικού, ερευνητικού και κοινωνικού χαρακτήρα σε επίπεδο Π.Π.Σ. και Π.Μ.Σ. του Τμήματος.- Ενίσχυση της διεθνοποίησης μέσω	<ul style="list-style-type: none">- Υπο-χρηματοδότηση ερευνητικών δράσεων.- Υπερβολική αύξηση φοιτητικού πληθυσμού σε συνδυασμό με την περιορισμένη χωρητικότητα των υφιστάμενων αιθουσών διδασκαλίας του Τμήματος.

³ Ευκαιρίες (Opportunities), δηλαδή παράγοντες, στοιχεία και δυνατότητες που θα πρέπει το Τμήμα να εκμεταλλευθεί και να αξιοποιήσει μέσω κατάλληλων στρατηγικών για την επίτευξη των στόχων ανάπτυξής του σε βάθος τετραετίας.

⁴ Απειλές (Threats), δηλαδή παράγοντες ή και στοιχεία που ανησυχούν το Τμήμα και τα οποία πιθανώς να οδηγήσουν σε απόκλιση από τους στρατηγικούς στόχους ανάπτυξής του αν δεν ληφθούν μέτρα αντιμετώπισής τους.

της συμμετοχής μελών ΔΕΠ σε Συμβούλια Διοίκησης, Ερευνητικά Ινστιτούτα, Εκπαιδευτικούς φορείς και Διεθνή Δίκτυα.

- Ενίσχυση της στρατηγικής σύναψης Συμφώνων/Πρωτοκόλλων συνεργασίας με δημόσιους ή και ιδιωτικούς επιστημονικούς, ερευνητικούς, πολιτιστικούς, εκπαιδευτικούς και άλλους φορείς στο πλαίσιο ενίσχυσης των επιστημονικών, ερευνητικών και εκπαιδευτικών συνεργιών.
- Οργάνωση θερινών σχολείων.
- Περαιτέρω ανάληψη πρωτοβουλιών των μελών ΔΕΠ-ΕΔΙΠ του Τμήματος για οργάνωση και υλοποίηση επιμορφωτικών σεμιναρίων ενηλίκων μέσω του ΚΕΔΙΒΙΜ του Ιδρύματος.
- Αύξηση των προγραμμάτων δια-βίου μάθησης και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης με συντονιστές μέλη ΔΕΠ-ΕΔΙΠ του Τμήματος.
- Περαιτέρω υποστήριξη της νεανικής επιχειρηματικότητας μέσω της ενίσχυσης της συνεργασίας του Τμήματος με το Γραφείο Διασύνδεσης του Πανεπιστημίου.
- Διευκόλυνση των αποφοίτων του Τμήματος στον χώρο της αγοράς εργασίας μέσω της συμμετοχής τους σε οργανωμένα προγράμματα πρακτικής άσκησης, η οποία είναι υποχρεωτική στο Τμήμα, διάρκειας 2 μηνών.
- Νέοι τρόποι δικτύωσης των φοιτητριών του Τμήματος.
- Αξιοποίηση των ερευνητικών πορι-

- Υπεραυξημένος διοικητικός όγκος υποχρεώσεων μελών ΔΕΠ με αντίστοιχα επικίνδυνη μείωση των λειτουργικών ωρών εκπόνησης των ερευνητικών δραστηριοτήτων.

<p>σμάτων άριστων διπλωματικών εργασιών μέσω της δημοσίευσή τους σε έγκριτα επιστημονικά περιοδικά και Συνέδρια.</p> <ul style="list-style-type: none">- Διοργάνωση περισσότερων επιστημονικών Συνεδρίων και Ημερίδων και εκπαιδευτικών επισκέψεων από το Τμήμα στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο σχετικά με επιστημονικά πεδία που θεραπεύει σε προπτυχιακό αλλά και μεταπτυχιακό επίπεδο.- Αξιοποίηση ελεύθερων λογισμικών με στόχο την υποστήριξη της διδασκαλίας και της έρευνας.	
--	--

Εικόνα 12: Σύνοψη παρουσίαση εφικτότητας της στρατηγικής στόχευσης του Τμήματος μέσω του εργαλείου SWOT ANALYSIS.

Γενικά Συμπεράσματα - Επίλογος

Το Τμήμα Οικονομίας & Βιώσιμης Ανάπτυξης έχει επιτελέσει σημαντική πρόοδο μέχρι σήμερα, δεδομένης και της πιστοποίησής του από το Συμβούλιο της Αρχής Διασφάλισης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (ΑΔΙΠ), στις 16.05.2019, καθώς, όπως κρίθηκε από τους εξωτερικούς αξιολογητές παρουσίαζε πλήρη συμμόρφωση με τις αρχές του προτύπου Π.Π.Σ. της ΑΔΙΠ και τις αρχές Διασφάλισης Ποιότητας του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης (ESG 2015). Ωστόσο, το Τμήμα θέτει σταθερά νέους μελλοντικούς στόχους βελτίωσης ή και ενδυνάμωσης πολλών υφιστάμενων, καθώς επιδιώκεται η συνεχής εξέλιξη και βελτίωση των δεικτών ποιότητας της επίδοσής του σε γενικότερους και ειδικότερους τομείς της λειτουργίας του, όπως ο βαθμός της αναγνωρισιμότητάς του σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, η οργάνωση, στις υποδομές και στα προγράμματα σπουδών του, ώστε να εναρμονίζεται με τις σύγχρονες εκπαιδευτικές και κοινωνικές ανάγκες, η διασύνδεσή του με την αγορά εργασίας προς όφελος των αποφοίτων του, η διατήρηση και βελτίωση της ακαδημαϊκής του φυσιογνωμίας και του υψηλού επιπέδου του εκπαιδευτικού και ερευνητικού του έργου, ο εναρμονισμός του με τις τρέχουσες κοινωνικές ανάγκες και η διεύρυνση της εξωστρέφειάς του προς Πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα του εσωτερικού και του εξωτερικού.